

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 67.295/3
van 4 mei 2020

avis 67.295/3
du 4 mai 2020

over

sur

een wetsvoorstel 'tot wijziging
van sommige bepalingen van
het Wetboek van economisch
recht wat de inschrijving in de
KBO en uitstel van de solden
betreft' (*Parl.St.* Kamer
2019-2020, nr. 55-1172/001)

une proposition de loi
'modifiant certaines
dispositions du Code de droit
économique en ce qui concerne
l'inscription à la BCE et le
report des soldes' (*Doc. parl.*,
Chambre, 2019-2020,
n° 55-1172/001)

Op 24 april 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een wetsvoorstel 'tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van economisch recht wat de inschrijving in de KBO en uitstel van de solden betreft', (*Parl.St.* Kamer 2019-2020, nr. 55-1172/001).

Het voorstel is door de derde kamer onderzocht op 28 april 2020. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 mei 2020.

*

Le 24 avril 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Président de la Chambre des représentants à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur une proposition de loi 'modifiant certaines dispositions du Code de droit économique en ce qui concerne l'inscription à la BCE et le report des soldes' (*Doc. parl.*, Chambre, 2019-2020, n° 55-1172/001).

La proposition a été examinée par la troisième chambre le 28 avril 2020. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 4 mai 2020.

*

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

Artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State bepaalt dat de bijzondere redenen voor de spoedeisendheid “in de aanvraag” moeten worden uiteengezet. Het gaat derhalve om een formelemotiveringsverplichting, zodat de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag enkel rekening mag houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

2. In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag gemotiveerd als volgt:

– het wetsvoorstel (1172) regelt een materie die had kunnen opgenomen worden in een bijzondere machtenbesluit, welke normaliter zou zijn onderworpen aan een verplicht advies van de Raad van State;

– het wetsvoorstel (1183) is samengevoegd aan het wetsvoorstel 1172, dat urgent is verklaard tijdens de plenaire vergadering van 23 april 2020, en het is zelf ook urgent verklaard tijdens diezelfde vergadering;

– deze wetsvoorstellen (1172 en 1183) moeten mogelijk maken dat de regering waar nodig urgente maatregelen kan treffen in het kader van de coronavirus-pandemie”.

2.1. De wetten van 27 maart 2020 machtigen de Koning om bij besluiten vastgesteld na overleg in de Ministerraad maatregelen te nemen “[t]eneinde het België mogelijk te maken te reageren op de coronavirus COVID-19 epidemie of pandemie en de gevolgen ervan op te vangen”.¹ In afwijking van de wetten op de Raad van State, worden de adviezen over de (ontwerpen van) besluiten bedoeld in artikel 3, § 1, van de bijzonderemachtenwet I en in

¹ Zie de wet van 27 maart 2020 ‘die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (I)’ (hierna: bijzonderewachtenwet I) en de wet van 27 maart 2020 ‘die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)’ (hierna: bijzonderemachtenwet II).

artikel 5, § 1, 2° tot 8°, van de bijzonderemachtenwet II die om advies worden voorgelegd, verleend binnen een termijn van vijf werkdagen.²

Het gegeven dat een wetsvoorstel uitgaande van een of meer parlementsleden ook het voorwerp had kunnen uitmaken van een dergelijk bijzonderemachtenbesluit uitgaande van de regering, heeft niet tot gevolg dat de vrijstelling van het vereiste om de spoedeisendheid te motiveren die geldt voor dergelijke ontwerpen, ook betrokken kan worden op een dergelijk wetsvoorstel dat aan het advies van de afdeling Wetgeving wordt voorgelegd. Het inroepen van de spoedeisendheid dient dus te worden gemotiveerd en van die motivering hangt de ontvankelijkheid van de adviesaanvraag af.

2.2. Dat een wetsvoorstel door de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers urgent is verklaard, betekent niet dat het daardoor ook automatisch spoedeisend is in de zin van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State. Dat hangt immers af van de motieven die voor die spoedeisendheid worden aangevoerd in de adviesaanvraag.

2.3. Het derde element dat door de Voorzitter van de Kamer wordt ingeroepen in zijn brief van 23 april 2020, namelijk dat de wetsvoorstellen het de regering mogelijk moeten maken om, waar nodig, urgente maatregelen te treffen in het kader van de heersende pandemie, volstaat in dit geval evenmin om de spoedeisendheid te verantwoorden. Het wetsvoorstel zelf bevat immers maatregelen waarvan de spoedeisendheid inhoudelijk en op afdoende wijze moet worden gemotiveerd – wat nu niet het geval is –, nog afgezien van de vaststelling dat in de voorgestelde bepalingen geen delegaties aan de uitvoerende macht voorkomen om dergelijke maatregelen te nemen.

2.4. De in de adviesaanvraag gegeven motivering volstaat dus niet om de spoedbehandeling te rechtvaardigen.

3. Om het wetgevend werk in de huidige uitzonderlijke omstandigheden niet te hinderen heeft de afdeling Wetgeving bij hoge uitzondering toch kennis genomen van de inhoud van het wetsvoorstel en van de toelichting erbij en kunnen vaststellen dat het evident om urgente maatregelen gaat die bedoeld zijn om de handelaars, en in het bijzonder zij die getroffen zijn door de verplichte sluiting van winkels en handelszaken ingevolge de coronamaatregelen, te ondersteunen.³

Aan de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt gevraagd om in het vervolg de spoedeisendheid van dergelijke adviesaanvragen daadwerkelijk inhoudelijk en op afdoende wijze te verantwoorden, teneinde te vermijden dat het bepaalde in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State verwordt tot een holle frase.

*

² Artikel 4, derde lid, van de bijzonderemachtenwet I.

³ *Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 55-1172/001, 3.

VOORAFGAANDE OPMERKING

4. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORSTEL

5. Het om advies voorgelegde wetsvoorstel bevat drie maatregelen om handelaars te ondersteunen die zijn getroffen door de maatregelen die genomen zijn om de verspreiding van het coronavirus te beperken.

De eerste maatregel ontslaat inschrijvingsplichtige ondernemingen, die tijdens de periode waarin de beperkende maatregelen gelden tijdelijk een andere activiteit uitoefenen, van de verplichting om voorafgaand een wijziging van hun inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) te vragen (artikel 2 van het voorstel).

De tweede maatregel bepaalt dat de duurtijd van een uitverkoop die nog liep bij de inwerkingtreding van het ministerieel besluit van 18 maart 2020 ‘houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken’ wordt geschorst gedurende de periode waarin de beperkende maatregelen bedoeld bij artikel 1, § 1, van dat besluit van toepassing zijn (artikel 3 van het voorstel).

De derde maatregel bepaalt dat de periode voor de zomersolden dit jaar loopt van 1 tot 31 augustus 2020 (artikel 4 van het voorstel).

De inwerkingtreding van de aan te nemen wet is voorzien op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van de eerste twee maatregelen die uitwerking hebben met ingang van 14 maart 2020 (artikel 5 van het voorstel).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

6. Artikel 2 van het voorstel strekt ertoe een zin toe te voegen aan artikel III.51, § 1, eerste lid, van het Wetboek economisch recht, zodat “de inschrijvingsplichtige ondernemingen die tijdelijk een andere activiteit wensen uit te oefenen tijdens de periode waarin de beperkende maatregelen gelden (...) niet verplicht [zijn] een wijziging van hun inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen te vragen”.

6.1. Over de bedoelde “andere activiteit”, wordt in de toelichting het volgende uiteengezet:

“Er wordt een tijdelijke versoepeling ingevoerd van de regels met betrekking tot de inschrijving van ondernemingen in de KBO. Op grond van de actuele bepalingen van artikel III.51 van het Wetboek van economisch recht, moet een bestaande inschrijving worden aangepast met een adequate activiteitscode (Nacebel code), wanneer een onderneming haar activiteiten op een andere manier gaat organiseren.

De versoepeling staat een tijdelijke uitzondering toe op deze verplichting, zodat ondernemingen die onder druk van de coronacrisis hun activiteiten tijdelijk anders gaan voeren, niet eerst administratieve formaliteiten moeten vervullen en kosten daarvoor moeten dragen. Het kan bv. gaan om het restaurant dat afhaalmaaltijden bereidt of aan huis levert of om een kleinhandelaar die tijdelijk een e-commerce activiteit opzet om toch wat inkomsten te realiseren.”

De gemachtigde verduidelijkt de voorgestelde bepaling als volgt:

“De voorgestelde versoepeling heeft enkel betrekking op de wijziging bij een erkend ondernemingsloket van de inschrijving in de KBO voor ondernemingen met de hoedanigheid van ‘inschrijvingsplichtige onderneming’. Het gaat om de aanpassing van de nace-codes die gebruikt worden om de activiteiten op het niveau van de vestigingseenhe(i)d(en) te omschrijven. Dergelijke wijziging is betalend (89,50 euro per gewijzigde vestigingseenheid). De bedoeling van de maatregel is die kost te vermijden voor ondernemingen die de activiteiten die ze al voor 18 maart 2020 uitoefenden, op een andere manier gaan uitvoeren als gevolg van de coronacrisis. Het gaat dus om dezelfde activiteit uitgevoerd op een andere manier.”

Erop gewezen dat artikel 2 van het voorstel spreekt van ondernemingen die “tijdelijk een andere activiteit wensen uit te oefenen”, hetgeen niet noodzakelijk beperkt lijkt te zijn tot “dezelfde activiteit die wordt uitgevoerd op een andere manier”, antwoordde de gemachtigde:

“Het doel is ondernemingen te ondersteunen die tijdelijk, in afwachting van het opheffen van de coronamaatregelen, anders gaan werken en bij de opheffing terug gaan naar de voor hen ‘normale’ modus.”

In het licht hiervan lijkt het aangewezen de voorgestelde bepaling duidelijker te formuleren, zodat ze overeenstemt met de bedoeling die wordt voorgestaan.

6.2. Wat de in aanmerking komende periodes betreft, wordt in de voorgestelde bepaling gespecificeerd dat het gaat om “de beperkende maatregelen (...) bedoeld in de artikelen 1 tot en met 3 van het ministerieel besluit van 13 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken of in artikel 1 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken”.

Niet enkel de in de voorgestelde bepaling vermelde ministeriële besluiten van 13 maart 2020 (van kracht van 13 maart 2020 tot 18 maart 2020 om 12 uur) en 23 maart 2020 (van kracht sedert 23 maart 2020) bevatten beperkende maatregelen, maar ook het ministerieel besluit van 18 maart 2020, dat van kracht was van 18 maart 2020 om 12 uur tot 22 maart 2020 om 24 uur.

Het is niet duidelijk waarom niet eveneens melding wordt gemaakt van de beperkende maatregelen bedoeld in de artikelen 1 en 2 van het ministerieel besluit van 18 maart 2020. Het uitsluiten van die maatregelen zou niet in overeenstemming zijn met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, maar is ook inconsistent met het door de initiatiefnemers van het voorstel gehanteerde uitgangspunt.

Een aanpassing van de voorgestelde bepaling is nodig.

7. Vermits de afwijking beperkt is tot een vrijstelling van de verplichting tot inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, wordt niet geraakt aan andere vergelijkbare verplichtingen. In dat verband kan bij wijze van voorbeeld worden verwezen naar de aangifte bij de btw-administratie.⁴

De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“De voorgestelde versoepeling heeft geen gevolgen voor de btw-regeling. Een onderneming die btw-plichtig is, heeft in de KBO een aparte btw hoedanigheid. Voor de btw-doeleinden baseert de FOD Financiën zich op eigen activiteiten ingeschreven op het niveau van de onderneming. De FOD Financiën is bevoegd voor de eventuele wijziging van de nace-codes voor de btw-activiteiten. Artikel III.51 van het Wetboek van economisch recht heeft geen betrekking op de (wijziging van de) btw-activiteiten.”

Het is de vraag of de betrokkenen zich daar voldoende van bewust zullen zijn.

Artikel 3

8. Artikel 3 van het voorstel strekt ertoe artikel VI.23, § 1, “1ste lid” (lees: eerste lid), van het Wetboek economisch recht aan te vullen met een zin waarin bepaald wordt dat “de duurtijd van de uitverkoop die nog liep bij de inwerkingtreding van het ministerieel besluit van 18 maart 2020 (...) geschorst [wordt] voor de periode waarin de beperkende maatregelen van toepassing zijn die worden ingevoerd door artikel 1, § 1, van dit besluit”. De bedoelde beperkende maatregelen zijn de sluiting van bepaalde handelszaken en winkels.

⁴ Zie artikelen 2 en 7bis van het koninklijk besluit nr. 10 van 29 december 1992 ‘met betrekking tot de uitoefeningsmodaliteiten van de keuzen, bedoeld in de artikelen 15, § 2, derde lid, 21bis, § 2, 9°, vierde lid, 25ter, § 1, tweede lid, 2°, tweede lid en 44, § 3, 2°, d), van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, de aangiften van aanvang, wijziging, stopzetting van activiteit en de voorafgaande kennisgevingen inzake de belasting over de toegevoegde waarde’. Uit dat artikel 7bis volgt dat de in artikel 2 van het besluit bedoelde inlichtingen enkel aan de btw-administratie moeten worden verstrekt voor zover ze niet reeds aan de Kruispuntbank van Ondernemingen werden medegedeeld. In die hypothese betekent de vrijstelling van de verplichting om voorafgaandelijk een wijziging van de inschrijving in de Kruispuntbank te vragen, de reactivatie van de verplichting om binnen één maand wijzigingen van de economische activiteit rechtstreeks aan te geven bij de btw-administratie.

Vermits het ministerieel besluit van 18 maart 2020 krachtens zijn artikel 14 in werking is getreden op 18 maart 2020 (om 12 uur), is het beter dat te specificeren in de voorgestelde bepaling.

Artikel 5

9. In artikel 5 van het voorstel wordt de inwerkingtreding van de artikelen 2 en 3 van de aan te nemen wet bepaald op 14 maart 2020.

9.1. De vrijstelling van de verplichting die het voorwerp is van artikel 2 van het voorstel gaat over het tijdelijk uitoefenen van een andere activiteit “tijdens de periode waarin de beperkende maatregelen gelden” die onder meer zijn bedoeld in de artikelen 1 tot 3 van het ministerieel besluit van 13 maart 2020. Vermits dat ministerieel besluit op 13 maart 2020 in werking is getreden, is het logischer om artikel 2 van het voorstel te laten terugwerken tot 13 maart 2020.

9.2. Het schorsen van de duurtijd van de uitverkoop die het voorwerp is van artikel 3 van het voorstel gaat dan weer in vanaf 18 maart 2020, zodat het volstaat dat artikel te laten terugwerken tot die datum.

*

RECEVABILITÉ DE LA DEMANDE D'AVIS

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En exigeant que les demandes d'avis dans les cinq jours ouvrables soient « spécialement » motivées, le législateur a voulu que ce délai, extrêmement bref, ne soit sollicité qu'exceptionnellement. En conséquence, le demandeur doit invoquer des éléments pertinents et suffisamment concrets susceptibles de faire admettre que les dispositions en projet sont à ce point urgentes qu'il faille nécessairement recourir à la procédure visée à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État (avis à communiquer dans un délai de cinq jours ouvrables) et pourquoi, au moment de la demande d'avis, il ne pouvait pas être recouru à la procédure visée à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, de ces lois (avis à communiquer dans un délai de trente jours).

L'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État dispose que l'urgence doit être spécialement motivée « dans la demande ». Il s'agit dès lors d'une obligation de motivation formelle, de sorte que la section de législation, pour apprécier la recevabilité d'une demande d'avis, peut uniquement tenir compte de la motivation contenue dans cette demande.

2. En l'occurrence, l'urgence est motivée dans la demande d'avis comme suit :

« - la proposition de loi (1172) règle une matière qui aurait pu figurer dans un arrêté depouvoirs spéciaux, pour lequel un avis obligatoire du Conseil d'Etat aurait été requis ;

- la proposition de loi (1183) est jointe à la proposition de loi 1172 qui a été déclaréeurgente en séance plénière du 23 avril 2020, et elle a été elle-même égalementdéclarée urgente lors de la même séance;

- les proposition de loi (1172 et 1183) doivent permettre au gouvernement de prendrerapidement les mesures qui s'imposent dans le cadre de la pandémie du coronavirus. ».

2.1. Les lois du 27 mars 2020 habilite le Roi à prendre, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, des mesures « [a]fin de permettre à la Belgique de réagir à l'épidémie ou la pandémie du coronavirus COVID-19 et d'en gérer les conséquences »¹. Par dérogation aux lois sur le Conseil d'État, les avis sur les (projets d') arrêtés visés à l'article 3, § 1er, de la loi de pouvoirs spéciaux I et à l'article 5, § 1er, 2° à 8°, de la loi de pouvoirs spéciaux II soumis pour avis, sont rendus dans un délai de cinq jours ouvrables².

La circonstance qu'une proposition de loi émanant d'un ou de plusieurs membres du Parlement aurait également pu faire l'objet d'un tel arrêté de pouvoirs spéciaux émanant du gouvernement, n'implique pas que la dispense de l'obligation de motiver l'urgence, qui s'applique à pareils arrêtés, puisse également s'appliquer à une telle proposition de loi soumise à

¹ Voir la loi du 27 mars 2020 'habilitant le Roi à prendre des mesures de lutte contre la propagation du coronavirus COVID19 (I)' (ci-après : la loi de pouvoirs spéciaux I) et la loi du 27 mars 2020 'habilitant le Roi à prendre des mesures de lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (II)' (ci-après : la loi de pouvoirs spéciaux II).

² Article 4, alinéa 3, de la loi de pouvoirs spéciaux I.

l'avis de la section de législation. Il y a donc lieu d'indiquer les motifs pour lesquels l'urgence est demandée, la recevabilité de la demande d'avis dépendant de cette motivation.

2.2. Le fait qu'une proposition de loi a été déclarée urgente en séance plénière de la Chambre des représentants ne signifie pas pour autant qu'elle est de ce fait automatiquement urgente aussi au sens de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État. Cela dépend en effet des motifs indiqués dans la demande d'avis pour justifier cette urgence.

2.3. Le troisième élément invoqué par le Président de la Chambre dans son courrier du 23 avril 2020, à savoir que les propositions de loi doivent permettre au gouvernement, le cas échéant, de prendre des mesures urgentes dans le cadre de la pandémie actuelle, ne suffit pas non plus, dans le cas présent, pour justifier l'urgence. La proposition de loi elle-même contient en effet des mesures dont l'urgence doit être motivée de manière suffisante et sur le fond – ce qui n'est pas le cas pour l'instant –, indépendamment du fait que les dispositions proposées ne contiennent pas de délégations permettant au pouvoir exécutif de prendre ces mesures.

2.4. La motivation figurant dans la demande d'avis ne suffit dès lors pas pour justifier l'urgence.

3. Afin de ne pas entraver le travail législatif dans les circonstances particulières actuelles, la section de législation a néanmoins, et à titre très exceptionnel, pris connaissance du contenu de la proposition de loi ainsi que de ses développements et a pu constater qu'il s'agit de toute évidence de mesures urgentes ayant pour but de soutenir les commerçants, en particulier ceux qui sont touchés par la fermeture obligatoire des magasins et commerces en raison des mesures prises dans le cadre de la crise du coronavirus ³.

Il est demandé à la Chambre des représentants d'accompagner à l'avenir les demandes telles que celles faisant l'objet du présent dossier d'une motivation de l'urgence portant réellement et de manière suffisante sur le contenu du texte et ce, afin d'éviter que la disposition de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État soit vidée de son sens.

*

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

4. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

³ *Doc. parl.*, Chambre, 2019-20, n° 55-1172/001, p. 3.

PORTÉE DE LA PROPOSITION

5. La proposition de loi soumise pour avis contient trois mesures visant à soutenir les commerçants affectés par les mesures prises afin de limiter la propagation du coronavirus.

La première mesure dispense les entreprises soumises à inscription qui souhaitent exercer temporairement une autre activité pendant la période où les mesures restrictives sont d'application de l'obligation de demander au préalable une modification de leur inscription dans la Banque-Carrefour des Entreprises (BCE) (article 2 de la proposition).

La deuxième mesure dispose que le délai de la liquidation en cours au moment de l'entrée en vigueur de l'arrêté ministériel du 18 mars 2020 'portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19' est suspendu pendant la période durant laquelle les mesures restrictives visées à l'article 1er, § 1er, de cet arrêté sont d'application (article 3 de la proposition).

La troisième mesure prévoit que la période des soldes d'été court cette année du 1er août au 31 août 2020 (article 4 de la proposition).

L'entrée en vigueur de la loi à adopter est prévue le jour de sa publication du Moniteur belge, à l'exception des deux premières mesures, qui produisent leurs effets le 14 mars 2020 (article 5 de la proposition).

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

6. L'article 2 de la proposition vise à ajouter une phrase à l'article III.51, § 1er, alinéa 1er, du Code de droit économique, afin que « les entreprises soumis [lire : soumises] à inscription qui souhaitent exercer temporairement une autre activité pendant la période où les mesures restrictives sont d'application, (...) ne [soient] pas tenues de demander une modification de leur inscription dans la Banque-Carrefour des Entreprises ».

6.1. En ce qui concerne l'« autre activité » visée, les développements indiquent ce qui suit :

« Un assouplissement temporaire des règles relatives à l'inscription d'entreprises à la BCE est introduit. Sur la base des dispositions actuelles de l'article III.51 du Code de droit économique, une inscription existante doit être adaptée avec le code d'activité approprié (code Nacebel) lorsqu'une entreprise entend organiser ses activités d'une manière différente.

L'assouplissement permet une exception temporaire à cette obligation, de sorte que les entreprises qui, sous la pression de la crise du coronavirus, vont temporairement mener leurs activités de manière différente, ne doivent pas d'abord remplir des formalités administratives et en supporter les coûts. Il peut s'agir, par exemple, du restaurant qui prépare des plats à emporter ou qui les livre à domicile, ou d'un détaillant qui met temporairement en place une activité de commerce électronique afin de générer un certain revenu ».

Le délégué a précisé la disposition proposée en ces termes :

« De voorgestelde versoepeling heeft enkel betrekking op de wijziging bij een erkend ondernemingsloket van de inschrijving in de KBO voor ondernemingen met de hoedanigheid van 'inschrijvingsplichtige onderneming'. Het gaat om de aanpassing van de nace-codes die gebruikt worden om de activiteiten op het niveau van de vestigingseenhe(i)d(en) te omschrijven. Dergelijke wijziging is betalend (89,50 euro per gewijzigde vestigingseenheid). De bedoeling van de maatregel is die kost te vermijden voor ondernemingen die de activiteiten die ze al voor 18 maart 2020 uitoefenden, op een andere manier gaan uitvoeren als gevolg van de coronacrisis. Het gaat dus om dezelfde activiteit uitgevoerd op een andere manier ».

Son attention ayant été attirée sur le fait que l'article 2 de la proposition concerne des entreprises qui « souhaitent exercer temporairement une autre activité », ce qui ne semble pas se limiter nécessairement à « la même activité qui est exercée d'une autre manière », le délégué a répondu :

« Het doel is ondernemingen te ondersteunen die tijdelijk, in afwachting van het opheffen van de coronamaatregelen, anders gaan werken en bij de opheffing terug gaan naar de voor hen 'normale' modus ».

À la lumière de ce qui précède, il paraît recommandé de formuler la disposition proposée plus clairement, afin qu'elle soit conforme à l'intention sous-jacente.

6.2. En ce qui concerne les périodes entrant en considération, la disposition proposée précise qu'il s'agit des « mesures restrictives (...) visées aux articles 1er à 3 de l'arrêté ministériel du 13 mars 2020 portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 ou à l'article 1er de (...) l'arrêté ministériel du 23 mars 2020 portant des mesures d'urgence pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19 ».

Les arrêtés ministériels des 13 mars 2020 (en vigueur du 13 mars 2020 au 18 mars 2020 à 12h) et 23 mars 2020 (en vigueur depuis le 23 mars 2020) cités dans la disposition proposée ne sont pas les seuls à énoncer des mesures restrictives, l'arrêté ministériel du 18 mars 2020, qui était en vigueur du 18 mars 2020 à 12h au 22 mars 2020 à minuit, en comportant aussi.

On n'aperçoit pas clairement pourquoi il n'est pas également fait mention des mesures restrictives visées aux articles 1er et 2 de l'arrêté ministériel du 18 mars 2020. L'exclusion de ces mesures serait contraire au principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination et incohérent par rapport à la position adoptée par les auteurs de la proposition.

Il s'avère nécessaire d'adapter la disposition proposée.

7. La dérogation étant limitée à une dispense de l'obligation d'inscription à la Banque-Carrefour des Entreprises, rien ne change pour d'autres obligations similaires. À cet égard, il peut être fait référence, à titre d'exemple, à la déclaration à l'administration de la TVA ⁴.

⁴ Voir les articles 2 et 7bis de l'arrêté royal n° 10 du 29 décembre 1992 'relatif aux modalités d'exercice des options prévues aux articles 15, § 2, alinéa 3, 21bis, § 2, 9°, alinéa 4, 25ter, § 1er, alinéa 2, 2°, alinéa 2 et 44, § 3, 2°, d), du

À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« De voorgestelde versoepeling heeft geen gevolgen voor de btw-regeling. Een onderneming die btw-plichtig is, heeft in de KBO een aparte btw hoedanigheid. Voor de btw-doeleinden baseert de FOD Financiën zich op eigen activiteiten ingeschreven op het niveau van de onderneming. De FOD Financiën is bevoegd voor de eventuele wijziging van de nace-codes voor de btw-activiteiten. Artikel III.51 van het Wetboek van economisch recht heeft geen betrekking op de (wijziging van de) btw-activiteiten ».

La question se pose de savoir si les personnes concernées en auront suffisamment conscience.

Article 3

8. L'article 3 de la proposition vise à compléter l'article VI.23, § 1er, alinéa 1er, du Code de droit économique par une phrase dans laquelle il est disposé que « le délai de la liquidation en cours au moment de l'entrée en vigueur de l'arrêté ministériel du 18 mars 2020 (...) est suspendu pendant la période pendant laquelle les mesures restrictives introduites par l'article 1er, § 1er, de cet arrêté sont d'application ». Les mesures restrictives visées concernent la fermeture de certains commerces et magasins.

Étant donné qu'en vertu de son article 14, l'arrêté ministériel du 18 mars 2020 est entré en vigueur le 18 mars 2020 (à 12 heures), mieux vaut le spécifier dans la disposition en projet.

Article 5

9. L'article 5 de la proposition fixe l'entrée en vigueur des articles 2 et 3 de la loi à adopter au 14 mars 2020.

9.1. La dispense de l'obligation faisant l'objet de l'article 2 de la proposition concerne l'exercice temporaire d'une autre activité « pendant la période où les mesures restrictives sont d'application », notamment celles visées aux articles 1er à 3 de l'arrêté ministériel du 13 mars 2020. Cet arrêté ministériel étant entré en vigueur le 13 mars 2020, il est plus logique de faire rétroagir l'article 2 de la proposition au 13 mars 2020.

Code de la taxe sur la valeur ajoutée, aux déclarations de commencement, de changement, de cessation d'activité et aux déclarations préalables en matière de taxe sur la valeur ajoutée'. Il ressort de l'article 7bis que les renseignements visés à l'article 2 de cet arrêté ne doivent être fournis à l'administration de la TVA que pour autant qu'ils n'ont pas déjà été communiqués à la Banque-Carrefour des Entreprises. Dans cette hypothèse, la dispense de l'obligation de demander au préalable une modification de l'inscription à la Banque-Carrefour signifie la réactivation de l'obligation de déclarer directement à l'administration de la TVA, dans le mois, les modifications de l'activité économique.

9.2. La suspension du délai de la liquidation faisant l'objet de l'article 3 de la proposition prend quant à elle cours à partir du 18 mars 2020, de sorte qu'il suffit de faire rétroagir cet article à cette date.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jo BAERT